

Kāda prognoze? Noturīga!

Runā. Kvalitātes zīme esot devalvējusies. Tik kategorisks spriedums nav bez pamatojuma: patiešām, diezgan neļaidīgi kvalitātes piecērtis izskatījās, teiksim, uz vienkāršas piastmasas dokumentu mapītes. Taču, tas ka tiek zaudētas pašas zīmes pozīcijas, vēl jau nenozīmē, ka atvirzāmies no tās paustās jēgas, no galvenā virziena — panākt valsti ražotās produkcijas atbilstību labākajiem pasaules paraugiem. Laikam tāpēc šobrīd bieži lietojam teicienu «kvalitātes augstākā kategorija», kas var nozīmēt tikai vienu — izturību, drošumu un, zināmā mērā, pat viena vai otra produkcijas veida neatstājamību.

Pārīsim pie konkrētiem piemēriem. Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombinātā izgatavoti pirmie divi miljoni markas «100» ķieģeļu, kas paredzēti atestēšanai ar augstāko kvalitātes kategoriju. Līvānieši to panākuši pirmie republikā un ierindojusies starp nedaudzajiem mūsu valsts uzņēmumiem, kuru ražotie celtniecības ķieģeļi atbilst tik augstam novērtējumam.

Ilgā un ne jau vieglā bija kombināta darbinieku ceļš uz panākumiem. Arī šinī cehā nevarēja aplest jautājumu par produkcijas apjomu. Šobrīd sasniegti tā grieši — ik gadus 29 miljoni ķieģeļu. Pienācis laiks visnozīmīgāko uzmanību pievērst kvalitātei. Cilvēkiem vārdiem: domāt nevis par to, kā izgatavot vairāk, bet gan — kā labāk. 11. piecplāņu beigu, 12. piecplāņu sākuma periods ir zīmīgs gan ķieģeļu cehā, gan kombināta kolektīvam kopumā. Pilnā apmērā ir tehniskā pārkārtošanās. Nomainīta preses iekārta, skrejdzirnas, mālu sabēršanas mehānismi. Notiek rūpīga ķieģeļu sēdināšanas automāta uzstādīšana. Kombināta inženierus, konstruktorus nav «no sekliem izsitūšas» divas nevalkmes pēc kārtas. Trešais variants sola jau reālu atdevi. Šogad plānot pabeigt jaunās iekārtas uzstādīšanas darbus.

Taču vislielākās cerības ķieģeļu cehā saista ar gāzi. Jau gatavs projekts ķieģeļu apdedzināšanai jaunā, automatiskā režīmā, kas jūtami uzlabos produkcijas ātrā veidolu. Uzņēmumā sprēķināts, ka līdz piecplāņu beigām augstākajai kvalitātes kategorijai būs iespējams atestēt piekto daļu celtniecības ķieģeļu.

Sarežģītāk ir ar keramzīti. Traucē keramzīta cehā otrās kārtas celtniecības lēnie tempi Nīcgalē. Kad tas sāks ražošanu, šīs produkcijas apjoms palielināsies divas reizes. Bet arī pie pašreizējiem apjomiem kombināta inženierdienests neatļaidīgi izstrādā jaunus tehniskus papēmiņus, kas nodrošinātu augstas kvalitātes produkcijas izlaidi. Piemēram, formēšana ar preses palīdzību ļauj iegūt daudz viendabīgākas granulas, pie tam tieši tās frakcijas, kuras nepieciešamas celtniekiem. Kopš šī gada 1. jūlija cehā ieviesta apmaksa pēc darba līdzdalības koeficienta ieviesta darba algas skala, kura, neapšaubāmi, ietekmē arī darba kvalitāti: ekskavatoristi, apdedzinātāji, šķirotāji uz premiālo piemaksu pārsvarā var cerēt tikai tad, ja ir labas kvalitātes keramzīti. Ja tam svārs ir mazāks, tad kvalitāte — augstāka.

Par labu kolektīvam jāteic, ka Nīcgalē keramzīta pašreiz ir labākais Baltijā, tas simtprocentīgi atbilst kvalitātes pirmajai kategorijai. Kas attiecas uz apjoma svāru, tad tas cieši tuvojas labākajiem pasaules analogiem. Un tomēr — pirmā kategorija vēl nav augstākā. Bet uzņēmumā radušās pamatotas aizdomas, ka augstāko tā arī nerasniegt. Jo zinātnieki nonākuši pie kategoriska slēdziena, ka, izmantojot vietējos mālus, tas nav iespējams. Vest tos no «aizstājdevinām zemēm» diez vai atmaksāsies. Taču arī šajā, šķietami bezcerīgajā situācijā rodas pa kādai ziņšākai doma. Protī, atsevišķās markas izdodas iegūt augstākās kvalitātes produkciju, tikai — kā lai to nošķir no kopējās masas? Šis process var kļūt pilnīgi realizējams līdz ar jauno šķirošanas līniju palaišanu, kas tiks ieviestas kopā ar otro kārtu. Keramzīti nepieciešams, turklāt — teicams, jo tas cieši saistīts ar mūsu māju būves flakšana — Līvānu EMBK — tālākas attīstības perspektīvam.

Uz kvalitāti virzītie inženier tehniskie risinājumi nepagāja gēcen arī kombināta mehāniskajam ceham. Ilgu laiku šeit nevarēja atrisināt metāla lokšņu sacīšanas problēmu. Tagad to veic divas «giljotīnas». Bet, lūk, Līvānu māliņu komplektēšanā, tāpat kā agrāk jāizmanto neapstrādātas, bultskrāves. Tas turpināsies tik

likti, kamēr Līvānu PMK un Preiļu specializētā PMK nevienosies, kā vainas dēļ joprojām nedarbojas galvaniskais iecirknis, kura nodošanas termiņi jau sen pagājuši.

Visi šie inženiertehniskie pasākumi ir tikai viena no kompleksās programmas «Kvalitāte—90» sastāvdaļām, kura kombināta tiek izstrādāta un pastāvīgi papildināta, pilnveidota. Tās ietvaros tiek realizēta arī apakšvienību struktūras pārkārtošana. Piemēram, tagad patstāvību, operatīvu rīcības brīvību ieguvušas ražošanas laboratorija un tehniskās kontroles nodaļa, kas agrāk abas sastādīja vienu veselumu. Katra no šīm apakšnodaļām tagad ieguvusi plašas pilnvaras, visstingrākās un objektīvākās — kā izelvēt, tā gatavās produkcijas kontroles tiesības.

Tai pašā laikā skaidrs, ka pat vispilnīgākie mehānismi, pat visradikālā reorganizācija nedos vēlamo efektu, ja par to necinisies cilvēks. Aksioms te tikai šāds: kvalitāte ir tur, kur ir kārtība. Šai lomā daudz dara uzņēmuma administrācija, sabiedriskās organizācijas. Pirmajā pusgadā strauji samazinājies darba kavējumu skaits, pie tam, pārsvarā — tai pašā keramzīta cehā. Par sevi liek zināt biedru tiesa, komiteja cīņai pret rūpību un alkoholiem. Taču daudzās sociāli ekonomiskās, sadzīves problēmas vēl tikai gaida savu risinājumu un peina atsevišķu nopietnu sarunu.

Šīs publikācijas nosīgumā gribētos pieminēt vēl vienu no produkcijas kvalitātes paaugstināšanas ceļiem. Tas iespējams, radot kvalitātes postenus vai iniciatīvas grupas. Līdzīgi tam, kā tas tiek darīts republikas pirmrindas uzņēmumos, kur jau uzkrāta zināma pieredze. Nedrīkst aizmirst tikai vienu, proti, reālu labumu grupas vai posteni dos tikai tad, ja to locekļi būs morāli un materiāli ieinteresēti. Ja nem vērā, ka kombināta laudis pieraduši visu darīt nopietni, ar apdomu un izpratni, tad cerams, ka arī šis jauninājums nekļūs par formalitāti, bet tikai vairas uzņēmuma prestižu, lai arī tā noturīguma prognoze jau šobrīd ir pietiekami nostiprinājusies.

I. KOROLOVA